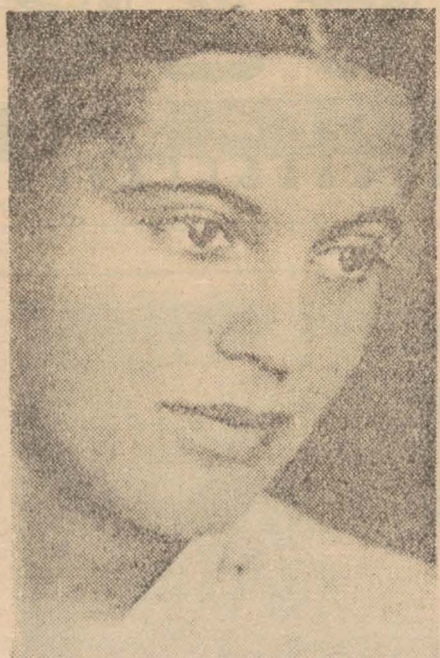

ISTORIE LITERARĂ **Tinerețea MAGDEI ISANOS (IV)**

În martie 1938, Eusebiu Camilar a reușit să găsească un loc de muncă, lucrător la fabrica de fringhie. Era o situație modestă, dar se puteau căsători. Pe data de 23 martie, Magda își anunță părinții că ei au depus actele la primărie și că pe data de 31 era fixată cununia. Spera să găsească și ea, cât mai repede, posibilitatea de a munci undeva și se îngrijora de zvonul că femeile măritate vor fi îndepărtate din posturi. „De sănătoasă sînt sănătoasă ca un cal, măcar de-aș găsi ceva care să-mi procure un ban cîștig, aș putea munci cît doi”. Din fericire, peste cîteva săptămîni, tînărul soț va găsi un post de gazetar la „Iașul”. Avea de-acum experiență, pentru că mai lucrase și prin alte redacții, la București și la Iași. Era mai bine și pentru sănătatea lui, nu prea robustă pe-atunci, cînd încă nu se refăcuse total după o boală de plămîni, pentru care fusese internat în sanatoriul TBC Bîrnova — Vaslui, prin intervenția unui prieten ieșean, ziaristul Lazăr Marcu. De unde se vede că boala poezilor săraci nu-l crutase nici pe el. De prea multe ori îi lipsiseră hrana și hainele groase pe timp de frig, de prea multe ori dormise pe jos în tipografiile ziarelor, pentru ca mizeria și foamea să nu-și lase urma gherei lor, ori cît de rezistentă ar fi fost constituția lui fizică, de băiat de la țară. „Căci pe mine n-are cine să mă ajute”, îi scria lui Ion Paș, din sanatoriu, cu puțin timp înainte. „Mama mea e săracă lipită pămîntului și de la ea nu pot cere nimic. Alte cereri nu pot să le fac, la cei străini. Căci cu toate grelele petrecute pînă la vîrsta mea — de 25 de ani — mi-am păstrat încă o bună parte din ceea ce se cheamă respect de tine însuși”.

da. S-au adunat, așa cum se obișnuiește în familiile numeroase, neamurile și prietenii, să-l vadă pe tînărul soț. Ca de obicei cînd era lume multă, el a dispărut, într-o odaie alăturată. Prezintă, dacă ai pe cine... L-au căutat mult și în cele din urmă, l-au descoperit: ascuns după sobă cîtea dintr-o creștomație de texte slavonești. Era așa de absorbit în lectură, încît uitase și unde se află. În grădina Casei din Vale, „pomii cei tineri” abia înmugureau. Dintr-o ramură de răchită, Eusebiu face un arc și niște săgeți pentru sora mai mică a Magdei, Ana, cea cu ochii „miraculos de clari”. Mama Magdei, surorile, ea împreună cu Eusebiu, se fotografiază cu toții, în grădina, în lumina soarelui primăvărat. Magda îi surîde norocului.

Magda era fericită că el găsise, în sfîrșit, un loc unde să lucreze — potrivit cu înclinațiile lui. Zeby e un gazetar foarte prezentabil, scrie la „Iașul”, îl ajută și eu, pare că-i un fleac, dar alergăm toată ziua. Făceți-ne și voi reclamă pe-acolo. Eu am înjghebat un reportaj asupra Spitalului Costuleni o să vă trimit numărul”. Prin grija părinților Magdei, s-au mutat amîndoi, împreună cu Silvia, într-o locuință ceva mai mare, trei cămăruțe în str. Ralet, colț cu Sărării, la madame Robinschi. La 31 martie 1938, Eusebiu Camilar, „fiul lui Ion și Nastasia Camilariu, născut la Udești, județul Suceava, în 1910 octombrie 4” și Magda Isanos, „fiica lui Mihai și Elisabeta Isanos”, născută la Iași, în 1916 aprilie 17” se unesc pentru a fi împreună la bine și la rău. Martori au fost poetul George Lesnea (traducătorul lui Esenin) și avocatul Călinescu.

Cum ar fi putut norocul să reziste unui asemenea zîmbet, fără să surîdă și el? Știe toată lumea cît e de schimbător, cu toate acestea mai are și clipe cînd se lasă împlinzit de ochii și surîsul unei fete de douăzeci de ani. Despre iubirile mari, cite nu s-au spus. Pînă și un orb și-ar fi dat seama cît de mult se iubeau. „Niciodată n-am văzut un bărbat mai îndrăgostit de o femeie” se gîndeau în sinea lor prietenii apropiați. Cît despre Magda, aproape că răspîndea în jurul ei lumină. Într-o pagină scrisă în vremea aceea, ea își închipuie că a pătruns într-un tînut al îndrăgostiților: Romeo și Julieta, palizi, se ceartă dușios pentru că nu știu dacă pasărea al cărei

cîntec îl aud este ciocirlia sau privighetoa-re; Marguerite Gauthier și Duval se vor despărți curînd; Manon Lescaut și Des Grieux petrec fără să știe ce-i așteaptă; Carmen trece și ea ca o umbră întunecată de negre presimțiri. Atunci am văzut venind spre mine un bărbat și o femeie, aproape bătrîni. Hainele lor erau simple, fețele liniștite, atrăgătoare.

— Dar voi cine sînteți?
— Ce căutați aici în țara iubirilor mari?
Fără să-mi răspundă, s-au așezat lîngă mine, și tacticos cum fac bătrîni, au spus:
— Nu știm despre ce vrei să vorbești, noi, slavă Domnului, ne iubim de 40 de ani, de cînd ne-am luat.

Cine puteau fi acești doi bătrîni, din „țara iubirilor mari”? Nu cumva era un vis, în care Magdei i se părea că își vede propria viață, așa cum spera ea că va fi mai tîrziu? Prietenii care veneau la ei, îi găseau scriînd, la aceeași masă, Zeby la un capăt, Magda la celălalt. Își citeau unul altuia ceea ce scriseseră, iar la critică, dintre ei doi, Magda era cea mai severă. Alteori, plecau amîndoi la „Insemnări ieșene” sau la „Noua Junime” și îi lăsau Silviei un bilet pe masă („Te rog să măninci bine și să nu ne-ăștepti”). Părinții Magdei le trimiteau „lădițe dulci”, în care adăugau, pentru sărbătorirea examenelor luate, Cabernet vechi sau sticle de vin alb dulce.

Venise luna mai. În plină noapte, Magda își intrerupe cititul și se apucă să le scrie părinților, pe niște foi rupte în grabă dintr-un carnet: „Eu sînt foarte fericită. Zeby e cum nu se poate mai bun cu mine; cred că nu e exagerat să spun că ne iubim cu fiecare zi mai mult. Mă gîndesc că dintr-astfel de dragoste (oricît ar banaliza-o vremea) o să ne mai rămînă puțin și la bătrînețe. Ne-am pus verighetele, ne stau foarte bine, nici largi, nici strîmte”.

Le istorisește despre o sedință a „Noii Junimi” unde ea citise o poezie „care n-a fost cu totul pe placul lui G. Călinescu”, deși acesta i-a apreciat, totuși, „unele lucruri” și a invitat-o să vină și data viitoare, „cu mai multe bucăți”. Dar toate acestea i se par mărunte, pentru că trăiește o fericire neașteptată, un bine pe care nu-l poate defini. „N-aș putea să descriu binele acesta. El se compune dintr-o mulțime de gesturi mici și dintr-o dragoste mare: Zeby aduce flori din oraș, îmi lustruiește pantofii și nu mă lasă să fac treabă de par-ăși fi o principesă în exil. Cîteodată mi-i frică. Atîta fericire poate su-păra pe Dumnezeu”.

Dar era încă vremea salcîmului înflorit... Nimeni nu bănuia cît de aproape era în-tunericul.

Elisabeta ISANOS

PUBLICITATEA

(Urmare din pag. I)

transferări frauduloase. De aici, ineficiența, de multe ori aberația actului decizional, care a distrus economia. De aici, stresul continuu la care era supusă populația, nevoită să trăiască într-o continuă alertă provocată de imposibilitatea de a prevedea, deci de a acționa și altfel decît i se comanda.

Este cineva interesat în perpetuarea acestei stări de lucruri? Actualii factori de decizie blochează publicitatea din inerție, din neștiință, sau cu intenția expresă de a ajunge la exercitarea puterii în mod totalitar?

Respectarea publicității nu este o chestiune formală, ci o dovadă a faptului că acela care exercită puterea nu este arogant, inițiază dialogul social real, acceptă spiritul critic al celor conduși, îi respectă și înțelege să-și regleze decizia în funcție de opinia lor.

Cronica T.V. **IN INSTANȚA**

Televiziunea s-a confruntat, în direct, pentru prima oară se pare în istoria ei, cu semnatarii cronicilor de la cîteva publicații bucureștene. Nu s-a propus o ordine de zi, n-au fost nici criterii programate de discuție: s-a încercat doar să se răspundă la întrebarea: ne place sau nu ne place televiziunea așa cum arată astăzi? Nu era completul de judecată cel mai potrivit și vom vedea imediat de ce. Dl. Cornel Nistorescu a fost cel mai aspru nelăsînd celei din boxă, adică televiziunii, decît o singură șansă de a arăta o față pozitivă: filmele. A dovedit prea multă generozitate totuși pentru cîteva seriale, reluări sau premiere vechi cînd în șase luni nu s-a făcut mai nimic pentru a recupera timpul pierdut. Lipsesc din programe filmele de anvergură ale anilor '70 și '80 fără de care nu pot fi evaluate corect treptele atinse astăzi de cinematografia mondială. Pe de altă parte, d-sa a acuzat subiectivismul informației tv care se dovedește, adesea, unilaterală și incompletă.

Dacă era un proces adevărat, d-l Nistorescu trebuia recuzat pe loc nu pentru că nu ar avea dreptate, ci pentru că el însuși, ca director de gazetă (la „Expres”) este culpabil de abateri de la legea obiectivității. Nu o dată d-sa a împărțit adevărul în felii servindu-și cititorii numai cu unele din ele. Nu poți fi obiectiv doar într-o asemenea dezbateri și subiectiv în restul zilei!

D-na Cleopatra Lorințiu, poetă delicată, s-a mulțumit să ofteze cu gîndul la programele pentru copii. Nu a pronunțat nici o altă idee în legătură cu acest sector cu adevărat în grea suferință, o suferință cu atît mai grea cît mimează „bunăstarea și fericirea”!

D-l Florin Mugur, ca telespectator conștiincios ce este, a fost singurul care a formulat un punct de vedere referitor la difuzarea informațiilor sesizînd absența punctului de vedere al televiziunii, mai exact a absenței comentatorilor politici și de alte specialități (nu numai de sport). Oricum, ca și d-l Bucheru, reprezentantul acuzatei, d-l Mugur a preferat o atitudine echilibrată. Cum nu a făcut d-l George Stanca care a și aminat, nu fără maliție, rechizitoriul său pentru vremuri mai bune cînd vom avea trei și chiar patru posturi de televiziune independente!

Înceiată așa cum s-a început, dezbateri lasă poarta deschisă unui alt proces: cel al cronicii de televiziune dintr-o parte a presei scrise. O discuție cu cîteva telespectatori, conștiincioși plătitori de abonamente ar fi fost, desigur, mai elocventă lăsînd măcar în urmă cîte ceva de tînut minte...

C. ISAC

P.S.: Miercuri seara (după ce textul de mai sus fusese predat redacției), d-l Emanuel Valeriu și invitații săi au încercat să ne schimbe, cît de cît, imaginea despre cronicarii bucureșteni. D-na Cleopatra Lorințiu a propus o „schemă morală” a televiziunii, iar d-na Felicia Antip a cerut cronicarilor un ton mai colegial. Restul a semănat perfect cu cealaltă emisiune.

Cornel GALBEN

ment o existență afectivă armonioasă, echilibrată, sursă de împliniri, de satisfacții. Frumoase pagini colorate îi arată, de pildă, pe Nancy și Ronnie mergînd de mină la biserică, îngrijind caii, la o fermă, făcînd cumpărături, cîntînd șansonete cu prietenii etc. Se știe apoi că rolul Raisei Gorbaciov în viața cam-

Politica femeii
Mărul discordiei?

pionului glasnostului este unul foarte important. Primele doamne fac opere de caritate, înființează așezăminte, își scriu memoriile, sînt, ca și soții lor, ale căror idei le împărtășesc, în atenția lumii întregi.

Revenind la lucruri mai terestre, mai aproape de noi, întrebarea este dacă astăzi se poate sustrage cineva chestiunilor arzătoare, la ordinea zilei? Femeile, a căror politică dintotdeauna a

fost dragostea, cum minunat spunea o scriitoare, pot face altceva acum decît să participe insufletit la dezbaterile privind problema puterii într-un stat de drept, pot ele să nu-și secondeze bărbatii în dorința firească de a trăi într-o democrație adevărată? Nu pun la socoteală aci pe acele, cîteva, vajnice doamne care sînt leadere de opinie, implicîndu-se temerar în vârtejul treburilor complicate, ci mă gîndesc la femeile obișnuite, preocupate pînă nu demult doar de casa, copii și, poate, profesia lor. Totul s-a schimbat însă într-un ritm vertiginos. Nici cea mai simplă gospodină nu admite că ea să nu „se bage în politică”. Toate au idei și le susțin cu înverșunare, politica devenind noul măr al discordiei. Nu de puține ori am auzit că-n menajuri s-au cam tulburat apele din pricina unor opțiuni diferite. Ceea ce e cu desăvîșire ridicol. Să nu uităm morală celor istorisite mai sus. Numai în echipă se poate cîștiga, numai în consens și nu în discordie. Asta da, politică!

Carmen Mihalache POPA

ATELIER LITERAR

Marius — Onesti: „Compoziție proprie cu 42 versuri” e o în-săulare stîngace. Rămîne „Să crești mare și voinic” și apoi vom mai vedea.
Al. Mangos — Filipiști: „Protest”-ul nu e rău, deși cam amestecă stiluri arhicunoscute. „Nedumeririle”, în schimb, sînt cam departor de... poantă. Oricum, mai trimiteți.
Ion Patriche — Negri: V-am citit cu atenție toate cele 14 poezii, iar acul busolei ne-a indicat că „nordul realității” se află în-truchipat în „Mama”. Vom încerca să o publicăm.
Constantin Bănișor — Răcăuți: Continuați. Nu vă oprește nimeni. Rîndurile trimise însă nu „corespund”.
Cocioiu Viorea — Bacău: Dactilografa dv. nu prea știe gramatica („Dacă vrei săți fie bine, / Vîno în partid la mine. / Am platformă de ciment, / Să țînă loc de monument. / Iați degrabă pălăria, / Și da fuga-n România / De-ți plătește datoria”). Poate învățați împreună.
Costică Tumorug — Traian: Parcă aveți cu totul alte impresii și despre Tiran, și despre Savantă. Ca să nu ne bănuim că am fi reticenți la valori, reținem epigrama dedicată lui Tudor Postelnicu: „Vinat de-un timp de nenoroc / De-amărăciuni fiind azi plin / Sustine că-i un dobitoc / ... Și totuși cred... că-i prea puțin”.

Simona-Nicoleta Ursache — Bacău: Da, aveți ceva de spus. Să sperăm că vom găsi un spațiu în care să vă publicăm.
Dora Lucica Pintilie — Bacău: Într-adevăr, „drumul spre artă pare deschis tuturor”. Mai rămîne doar ca să-l găsească. În ce vă privește, există semne că ați trecut de faza bijbielii, deși din cele 12 „încercări” mai aproape de poezie sînt doar „Nostalgiile de toamnă” și „Ce risipă de tot”, pe care am reținut-o.
Denisa Nicoleta Bot — Bacău: Mai întii, mulțumim pentru urări. Apoi, ne bucurăm că ai atîtea preocupări și că nu-ți irosești timpul. Nu în cele din urmă, îți publicăm adresa (strada Stadionului, bl. 6 sc. B, ap. 6, 5500 Bacău), pentru a putea corespunde cu cei interesați de muzică, sport, literatură și filatelie. Cît privește poeziile, ești pe calea cea bună.
Maria Sandu-Ciucurel — Galbeni: Chiar dacă nu am reușit să dăm de actorul Mihai Mereuță, pentru a-l ruga „să citească moldovește acest fragment din manuscrisul” dv., se pare că poezile au acel ceva care ar putea stîrni interesul cititorilor. Definitivă-le, dactilografiați manuscrisul și reveniți.
Mihăiță Claudiu Iftimie — Buhoci: Așchia nu sare departe de trunchi! Din păcate, versurile sînt prea coșbuciene și prea descryptive pentru ce ți-ai propus.
Mihaela Lupu — Bacău: Am ales prima variantă. Deci, scrie și, din cînd în cînd, mai dă-ne cîte un semn.